

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně **Z. J.**, zastoupené JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 9. 2013, čj. MV-88404-4/VS-2013,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 9. 2013, čj. MV-88404-4/VS-2013, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 12 342 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í:

Ministerstvo vnitra, odbor sociálního zabezpečení, svým rozhodnutím ze dne 12. 6. 2013, čj. OSZ-73853-4/D-Ro-2013, nepřiznalo žalobkyni jednorázový příspěvek po zemřelém manželovi podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem (dále jen „nařízení vlády“), s odůvodněním, že správní řízení nebylo ukončeno zamítnutím žádosti, jak to pro přiznání příspěvku požaduje ustanovení § 3. Jelikož bylo správní řízení o žádosti manžela žalobkyně z důvodu jeho úmrtí zastaveno, právo žádat o vyplacení jednorázového příspěvku na žalobkyni nepřešlo.

Rozhodnutím ze dne 6. 9. 2013, čj. MV-88404-4/VS-2013, zamítl ministr vnitra rozklad žalobkyně; s rozhodnutím správního orgánu I. stupně se ztotožnil.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně nejprve shrnula průběh správního řízení, dále namítala nesprávné právní posouzení věci správními orgány. Uvedla, že pokud by její manžel žil, byla by jeho žádost zamítnuta, neboť správní orgán zastával názor, že bývalí

příslušníci pomocných technických praporů (dále jen „PTP“) nárok na náhradu podle nařízení vlády nemají, a jejich žádosti zamíтал. K zamítnutí žádosti jejího manžela nedošlo jen proto, že nebyla dodržena 30denní lhůta k vyřízení žádosti a manžel žalobkyně mezitím zemřel. Žalobkyně pokládá za nespravedlivé, aby byl nárok vdov vykládán tak, že když zemřelému manželovi byla žádost zamítnuta, vdova nárok na jednorázový příspěvek má, zatímco když správní orgán nedodržel lhůtu k vyřízení žádosti, načež manžel zemřel, tak vdova nárok nemá. Takový postup je rozporný s tím, jak se mají vykládat právní předpisy směřující k nápravě křivd způsobených za minulého režimu. Žalobkyně proto navrhla soudu, aby žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě uvedl, že se v daném případě 30denní lhůta k vydání rozhodnutí prodlužovala o dobu potřebnou k dožádání vyjádření ministerstva obrany, neboť bez tohoto dokladu nemohlo být ve věci rozhodnuto. V mezidobí však manžel žalobkyně zemřel, a řízení tak muselo být zastaveno. Žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, a navrhl proto zamítnutí žaloby.

Žalobkyně v replice k vyjádření žalovaného namítala, že správní orgán měl dostatek podkladů k tomu, aby mohl neprodleně rozhodnout, jelikož její manžel ke své žádosti připojil několik dokumentů prokazujících zejména délku služby v PTP i odškodnění. Správní orgán navíc řízení o žádosti manžela žalobkyně nepřerušil, aby tak mohlo dojít ke stavění lhůty.

Ze správního spisu soud zjistil, že manžel žalobkyně podal dne 16. 9. 2011 žádost o poskytnutí jednorázového příspěvku podle nařízení vlády jako náhradu za dovolenou v období služby v PTP. Součástí žádosti bylo rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o přiznání zvláštního příspěvku k důchodu, potvrzení Vojenské správy o výkonu služby u pomocných technických praporů a rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ministerstva obrany o přiznání jednorázové finanční náhrady. Přípisem ze dne 27. 10. 2011 informoval správní orgán manžela žalobkyně o tom, že vyžaduje informace od ministerstva obrany. Dne 12. 12. 2011 manžel žalobkyně zemřel, a řízení o žádosti bylo proto usnesením ze dne 26. 1. 2012 zastaveno. Dne 29. 5. 2013 požádala žalobkyně, jako vdova po manželovi zařazeném do vojenských táborů nucených prací, správní orgán o jednorázový příspěvek podle nařízení vlády.

Žaloba je důvodná.

Nařízení vlády č. 135/2009 Sb. bylo dotčeno novelou provedenou nařízením vlády č. 51/2013 Sb., která rozšířila okruh oprávněných osob, jímž se právo na poskytnutí příspěvku přiznává. S účinností od 6. 3. 2013 bylo právo na poskytnutí jednorázového příspěvku přiznáno mimo jiné státním občanům České republiky, kteří byli zařazeni do PTP; v souvislosti s tím přešlo právo žádat o vyplacení příspěvku na vdovy po těchto občanech, jejichž včas podaná žádost o příspěvek byla zamítnuta.

K tomu, aby vzniklo žalobkyni právo žádat o vyplacení příspěvku, musely být splněny všechny podmínky stanovené v § 3 nařízení vlády. Je nesporné, že manžel žalobkyně žádost o příspěvek podal a že byl zařazen do PTP. Mezi žalobkyní a žalovaným se však vede spor o naplnění podmínky spočívající v zamítnutí včas podané žádosti.

Soud se proto zabýval otázkou, zda i v případě, kdy bylo řízení o žádosti z důvodu úmrtí manžela žalobkyně v roce 2012 zastaveno (jeho žádost tedy nebyla zamítnuta, jak to výslovně požaduje nařízení vlády), má žalobkyně jako vdova podle § 3 nařízení vlády právo na přiznání jednorázového příspěvku.

Řízení o žádosti manžela žalobkyně bylo zahájeno dne 16. 9. 2011. V souladu s § 71 odst. 3 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) byl žalovaný povinen ve věci rozhodnout do 30, resp. 60 dnů, což neučinil; žalovaný o žádosti nerozhodl do okamžiku smrti manžela

žalobkyně dne 12. 12. 2011. Skutečnost, že žalovaný prověřoval délku zařazení ve vojenském táboře nucených prací, nelze klást k tíži žadatele. Soudu je z jeho úřední činnosti známo, že žalovaný v rozhodné době, tzn. v roce 2012, kdy bylo řízení zastaveno, nepřiznával jednorázový příspěvek bývalým příslušníkům PTP, neboť měl za to, že výkon vojenské služby u technického praporu není nezákonným zbavením osobní svobody ve smyslu nařízení vlády. Soud shledal, že pouze průtahy ve správním řízení (bez ohledu na to, co bylo jejich příčinou) a úmrtí manžela žalobkyně zapříčinily, že jeho žádost o poskytnutí jednorázového příspěvku nebyla zamítnuta, nýbrž řízení bylo zastaveno. Není tak rozhodné, zda žalovaný věcně rozhodl a s ohledem na tehdejší nesprávný výklad ohledně PTP příspěvek výslovně nepřiznal, nebo že žalovaný jinak oprávněnému žadateli jeho nárok na přiznání příspěvku odepřel pouze v důsledku jeho úmrtí ve spojení s délkou řízení, která byla v rozporu s § 71 správního řádu. Soud tedy dospěl k závěru, že účel nařízení vlády je naplněn rovněž přiznáním příspěvku vdovám po jinak oprávněných žadatelích, o jejichž nároku nebylo věcně rozhodnuto ve stanovené lhůtě v důsledku průtahů v řízení a úmrtí žadatele. Námitka žalobkyně tak je důvodná.

V souladu s právem na spravedlivý proces není možné žalobkyni odepřít její nárok na jednorázový příspěvek podle § 3 nařízení vlády pouze z toho důvodu, že o žádosti jejího manžela nebylo věcně rozhodnuto včas.

Zdejší soud s odkazem na konstantní judikaturu (např. nález Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000) zdůrazňuje, že v rehabilitačních věcech je nutné brát v úvahu především smysl a účel rehabilitačních předpisů a dále motiv, který vedl zákonodárce k jejich vydání. S ohledem na to je třeba rehabilitační předpisy interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob.

Nad uvedený rámec soud připomíná nález Ústavního soudu ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07, dle něhož *„teleologický přístup k výkladu práva musí převážet nad čistě dogmaticky gramatickým výkladem tak, aby byl v maximální míře naplněn účel rehabilitačních a na ně navazujících předpisů, jímž je zmírnění krivd spáchaných předchozím režimem“*.

Žalobkyně tedy se svou žalobou uspěla, a soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Na žalovaném nyní bude, aby posoudil, zda manžel žalobkyně splnil podmínky podle § 1 odst. 1 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., a v kladném případě podle § 3 nařízení vlády přiznal žalobkyni nárok na poskytnutí jednorázového příspěvku.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a žalovaný je tak povinen zaplatit jí náklady řízení, které sestávají z odměny advokáta za tři úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a replika (3 x 3 100 Kč) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), včetně náhrady hotových výdajů (3 x 300 Kč) podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 10 200 Kč. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku 2 142 Kč odpovídající dani, kterou je zástupce povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů. Celkem tedy žalobkyni náleží 12 342 Kč.

Pro úplnost soud uvádí, že zaplacený soudní poplatek za podanou žalobu ve výši 3 000 Kč byl žalobkyni na základě platebního poukazu ze dne 2. 9. 2014 vrácen převodem na bankovní účet. Jak totiž vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 1. 7. 2014, čj. 7 As 83/2014-19, nebo rozsudek ze dne 26. 6. 2014, čj. 7 As 84/2014-18), žalobci, kteří se domáhají přezkumu rozhodnutí, vydaného podle nařízení vlády č.

135/2009 Sb., jsou osvobozeni od soudního poplatku ze zákona podle § 11 odst. 2 písm. k) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 6. března 2015

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková